

RUAHMANNA FEL ZAWK

Zaithiamte hi ngaisâng tûrin zaithiam ve kher a ngai lo va, Nula hmêlhate hmêlha ti tûr hian hmêlhat ve kher a ngai lo bawk. Chutiang ang bawkin kan ram leh hnam siamtha tûr hian Politician nih kher a ngai ber lo va, thurawn pe tûr hian kan thei vek a ni tih hriat tûr a ni. Mahse, kan tlin lohna laite thurawn ni lo va kan insawisêl vak chuan kan tân a pawî fothîn.

Tichuan Mizoram zaithiam ber nihna vawngtu, Vânlalsailova, Nula hmêlha tak tak avânga lâr cho ta kha, nula chauhin an lo hre lo va, Lawngtlaia kan nuhote pawhin an lo hre Chiang hle ni tûr a ni. Thiltangkai lehtha tak mai ti tûr leh Lawngtlaithalaite hmuh châk bawk si chu chah pheiin Lawngtlai khawpuihah 'Aw hmêlha' a ti vawng vawng a nih kha ! MHIP te nge nge an ti fuh tlat.

Mahse, kan ti tawh teh ang. Anni pawh khân thil zawn zawn chu an tifei fai vek lo mai thei a ni. Chutiang ang zêlin kan zaithiam a zai lai vêl a\angin ruah leh thlî te, rialte nêr kan dawngteuh mai a nih kha. Chuta thil lo lang chu kan duhâm êm avângin tuihâwkin kawng an bo va, thenawmte ramah luang vek se, kan ramah hi chuan luang ve lo se kan titheuh emaw tih tûr a ni. Vântlâng kawng a diakin a bâl a, kal a hrehawm hle vek a nih kha. A chhan tam tak zîngah chuan Sorkârin Ruahmanna fel a neih loh vâng leh mi duhâmte vâng a ni ber âwm e.

Tûn hmaa bawlhhlawh paihna leh tuihâwk luan kawr nithînte chu a bulhnaia in neituten an hnawh ping a. 'Hetah hian bawlhhlawh paih suh' tih min târ khum leh nghâl a. Vântlâng kawng zautha tak nithînte kha athen kan ti ping a, athen kan nêk chêp hle bawk a. Mahni in theihngilhin mi tih kan sawisêl ve leh bawk nêr, hêng ti rehtu tûr Sorkâr huaisen hi kan mamawh hle a. Kan Sorkâr chak tak pawh hian hma a la zêl tûrah ngai ila i lo thlîr teh ang u.

Hêng kawngah hian kan Kohhran hruaituthenkhate hi dem an hlawh viauthîn, a dik a nih chuan insiamthat kan ngai hle ang. Pathian ram aia kan inhmun leh ram kan humhalh a, kan zauh chak zâwk chuan Kohhran sawisêlna remchânga siamtu leh ti hmingchhetu kan ni dâwn a ni. Kan in enfiah duh chuan kan huan leh in lo ram hmunte hi en vek ila, tûn hmain helai hi engtinngê a awm. Ka huan pal hungna hi tûn hma ai khân a zau tawh zâwk em tihte hi kan duh chuan kan hre vek thei a ni, in enfiah kan ngai hle tawh a ni.

Eng pawh ni sela, kan ram leh hnam tâna kan thil tihna kawng hrangah hian RUAHMANNA FEL ZAWK hi kan mamawh tih hi hairual a ni lo, tan lâk a ngai hle mai.

PC.Chuadinga.

Hlawhtlinna Dan Thuruk

F.Laldanzira

B.Sc, PNC, MCP, MBA (Fin&Mktg)

Mihring tung chhova kal zîngah hian hlawhtlin duh lo kan awm âwm lo ve. Chu hlawhtlin dân chu kan ni tin nunah kan mamawhtheuhva. Tam tak a awm thei ang. Athen azâr chauh, hlâwm hnih lian deuh deuh, “Kan Ni tin Nun” leh “Zirna kawngah” tiin i lo zirho dân teh ang.

Ni tin nunah: Kan ni tin nun han tih hi chuan, Office-a thawk kan ni emaw, kut hnathawk kan ni emaw, sumdâwng kan ni emaw, zirlai kan ni emaw a huam vek a. Mahse, zirna kawng bîk chu chipchiar zâwka kan sawi tûr a ni tho va, hnathawhna lam chi ho bîk hi i bih teh ang.

(a) I ngaihnat thu hrilh rawh: Hei hi thil pawimawh tak, inchnhông khurah pawh hman tam chi tak a ni. Mithat lohna lai hmuhsakthîn ho aiin, anthatna lai hmuhsak a, an ngaihnat thu hrilhthîn ho hi, khawvêl pumah pawh nihna pawimawh ber ber chelhtute an nithîn. Big Ed-a chuan hetiang a tihthîn avânga an inchnhôngkhur a lo nawm tâk thu leh, a hnu thla riat leka an company Vice-President a lo nih tâk thu chu sawi nuam a tih ber pakhat a ni.

(b) |awng thiam: |awng thiam han tih hian abîk takin English hi a ni a, tûn laia hnathatha hmu ho hi English thiam tak an ni zêl. Abîk takin keini Mizorama chênggho tân hi chuan, kantawngpui ber dawttu (Second Language) a nih avâng tak hian English thiam a pawimawhin, thiamtha vak lote pawhin thiam tuma zir nasat a pawimawh hle.

|awng thiam tih hnuaiia belh hrâm ka duh chu, tawngkam mawi hman tam hi a ni. Hei hi a tam thei ang berin inchnhông-khurah pawh hmang ila, kan inchnhôngkhur a lo nuam zâwk ang a; kan khawtlâng leh kan ram hi a lo nuam zâwk ngei bawk ang.

|awngkam mawi han tih hian, hawihhâwmna a keng tel a; he hawihhâwmna avâng hian alâwm, Taiwan ram tê tak tê pawh hian kum khatah an ram tlawhtu khualzin (Tourist) ho hnên avânga US \$ 4 billion chuang a hui luh theih ni.

(c) Incheina: Mite hian i incheina avâng pawh hian an teh che tih hria la, i incheina chu uluk hle rawh. Man tam tak tak thawmhnaw i nei zo lo pawh a ni thei, a pawimawh zâwk chu a fai tûr a ni. Thawmhnaw fai tak inbel a, pheikhawk bâl zet bun si te, formal dress ha chung a sneaker bun leh hlauh si te hi a inhme hêm lo. Chuvângin incheina hi uluk hle tûr a ni.

(d) Nui/Seih: Nuih san san hi inngainatna leh hmangaihna tipungtu a ni a, nuih san san chîng rawh. Nuih san san avâng ngawt hian, Indopui-II naa German hovina an man, an thah mai tûr, American mi Antoine-de-Saint-Exupery chu, a vêngtu pain a chhuah ringawt. Hetatang mai pawh hian nuih san san thiltihtheih dân chu a Chiang awm e.

Hêng lo pawh hi sawi tûr tamtak a awm. Mahse lo duhtâwk tawh rih mai ila, ka han belh hrâm duh chu, i tum leh duhzâwngte ziak chhuakin ni tina i hmuh theihna tûrah târ ang che. Hetianga duhthusam note bu a neih avâng hian Gleena Salsbury, nuthlawi fa pathum zet nei tawh leh nghâl chuan a duhthusâm a nei kim vek. Mahse hêng duhthusâm satliah ni lo, duhthusâm tak tak nih atûlzia leh bawhzui atûlzia chu kan hriat vek ka ring.

Zirna Kawngah: Eng kawng pawh lo zawh dân ta ıla, taksa hrisêl a pawimawhzia leh hrisêl atûlzia hi chu sawi ngai lovin kan hretheuhva. Kan taksa hrisêl tûr chuan kan taksain ni tina chawtha (Vitamins) chi hrang a mamawh zât a hmuh a ngai a. Mahse he kan taksain chawtha a mamawh zât hi kan chaw ei a'ang ringawt chuan kan hmu kim thei lo va, hei hian zawina te, rilru chak tâwk lohna te, damlohnate a thlenthîn. Chu kan taksa mamawh chawtha, kan taksain a hmuh theihna tûrin Vitamins eithin hi atha hle. USA-a an Doctor pakhat chuan, "Mihring tena Vitamins kan ei mamawh hi kan rin aiin a tam zawk" a ti hial a ni. Hei vâng hian ram changkâng zâwkah te chuan mi hrisêl pângngai anga an ngaih pawh Vitamins ei tûrin an chawh maithîn. Vitamins-ah chuan Revital hi atha hle a, a to deuh avângin Supradine ei mai hi harsa zâwkte tân chuan a sam khai.

A theih hrâm chuan Thei lam chi ei tam atha a. Kan hmu zo lo emaw kan neih sumin a tlin lo emaw a nih chuan ei tûr kan hmuh ang ang hlim tak leh tui ti tak chung a ei chîn atha.

(a) Chhiar chak rawh: Kan mitah hian thil kan hmuh theihna kaw tê tak tê Maktaduai khat chuang a awm a. Chumi awmzia chu Second khatah thil chi hrang maktaduai khat chuang kan hmu thei tihna a ni. Lehkha kan chhiar muan lutuk hian kan mit khan kan lehkha chhiar lai ni lo thildang a lo hmu tel a, chûngho chuan kan rilru a lo la pêng tathîn a, hei vâng hian rilru a chak loh phahthîn a ni. Tin, hriat tûr pakhat chu, a ri lo va lehkha chhiar hian, chhiar chak a awlsam zâwk.

Sentence tinah hian Key Word 20% chauh a awm a; chumi awmzia chu a bâng zawng 80% tel lo pawhin a tum a hriat theih tihna a ni. Hêng Key word bîk hi chhinchhiah la, i reading speed pawhin nasa takin hma a sâwn ang.

(b) Lehkha zir dân (Scientific Method): Lehkha han zir hian, zir dân thiam a pawimawh êm êm a. Chu chuan nasa takin zirlaiah min pui bawk.

Lehkha han zir hian, kan zirtantirh leh a tâwp dân lamah kan rilru a chak ber a. Chuvângin dârkâr hnih châwl lo va lehkha zir ai chuan, 30 mins zir a, 5 mins chawlh a, 30 mins dang han zir leh khân rilru a chak zâwk. Mahse hriat tûr chu, chawlh zawk chhûng kha i awm hahdam lawk a ni tih hria ang che.

Eng thupui pawh lo zir dân ta la, zir hun chhûng chu hetiang hianthen ang che.

(i) Survey: Hetah hian zir tûr chin zawng chu han en deuh thuak thuak kha a ni ber mai a. Hun pêk tûr chu 5% a ni.

(ii) Question: Engnge a tum ber, atangkaina tûr leh i chhawr dân tûr vêl kha in zâwt rawh. Hun pêk tûr zât chu 5% tho a ni.

(iii) Read: Hei hi hriat tum tak chung a chhiar hun chhûng tûr kha a ni a. A hun tam lam tûr chu 50% a ni. A tam berah 30 mins danah chuan châwl zawkthîn ang che.

(iv) Restate: I lehkhabu khup la, i chhiar tawh chu hriat chhuah tum rawh le. Hemi atân hian 25% hun pêk tûr a ni.

(v) Review: Ennawn lehna hi a ni mai a, hun pêk tûr zât chu 10% a ni.

Engpawh zir ila, dârkâr 24 chhûnga ennawn a nih loh chuan 50% kan theihngihlthîn. Chuvângin dârkâr 24 chhûngin vawikhat tal ennawn lehthîn tûr a ni. Chu chu kêr khatah, thla 1, thla 3, thla 6-ah ennawn leh ila hriat a nghet tawhthîn.

Lehkha zir dâwn rêng rêng hian, hnârin boruak han hîp lût vang vang ila, chu chu kân zawi muangin tichhuak leh ila, chutianga vawi sâwm tal i tih ziah chuan i hriatna pawh a lotha sawt ang. Hei hi Examtan hma lawkte hian tihthin atha khawp mai. Inrintâwkna min pe thei a ni.

Lehkha han zir hian Classmate-te huphurh emaw, el emaw ai chuan, a theih ang angintanpui ila, chhûn chawlh zawk chhûngah pawh thil dang sawi aiin zirlai chanchin leh khawvêl hmun zau zâwka thil thleng ang chite thingpui in pah pawha sawihothin hian nasa takin zirlaiah min pui thei.

Hlawhtling tûrin inbuatsaih rawh: Kan thluak hi khawvêla Computer chak ber ai pawha chak zâwk a ni a. Chi hnih Conscious leh Sub-Conscious-athen hran a ni. Phychologist-te chuan Conscious mind hian vawi khatah thil chi hrang 7+2 chauh hre theiah an ngai. Sub-conscious-in erawh vawi khatah thil tam tak a hre thei a ni.

Sub-conscious hian amaha hriatna awm ang anga hmangin hna a thawk a. Mahse harsatna awm chu Conscious mind-a hriatna dah tûr a dâl tlatthîn hi a ni. Thil thar kan hriat ang ang chu Conscious mind hian a dik leh dik loh a lo enfel a; chumi hnuah a dika hriat a nih chuan Sub-conscious-in a dah lûtthîn a ni. Ka thei tih ngaihdân i neih tlat chuan i thei mai ang.

Rinna chakzia: Bible-a kan hmuh angin, “Rinna hi thil beiseite awm ngeia hriatna, thil hmuh lohte hriatfiahna hi a ni”. Tûn hma chuan rit chawiah hian 500 pounds hi mihring taksa tlin tâwka an ngai a; 499 pounds te chu han chawi theithîn mah se, 500 pounds tak chu an chawi thei ngai lo. Mahse Soviet rit chawi mi, Vasily Alexeev chu a trainers-in bumin, 501.5 pounds chu 499 a ni a tih avângin a chawi thei ta a, chutatang chuan mi tam takin 500 pounds aia rit an chawi thei ta. Hei mai hi a ni hlei nê, rinna avângin mi tam tak ten chini mûm avâng ngawtin natna khirh tak tak an dam phah tawh a ni.

Atha lam hawi zâwnga rinna neih hi athain a hlâwk êm êm a. A chhe zâwnga rinna neih erawh, hlawhtling tûra dâltu lianpui a ni thung.

Suangtuahna thil tihtheih dân:

Albert Einstein chuan, “Suangtuahna hi hriatzauna ngawt ai zawngin thil a tithei fê zâwk” a ti a ni.

Hlawhtling tûra mahni leh mahni insuangtuah fo hi thiltûl tak leh hlâwk tak a ni. Suangtuahna chak zâwk leh hlâwk zâwk nei tûrin han chawl hret la, mit chhîng chungin thaw han la vang vang la, vawi 10 vêl thaw i lâk hnuah i hlawhtling lai chu suangtuah ang che. Thawhrimna rei lotê ngawt zawng i khuh bo tîr phal hauh lo vang.

Tin, a tâwp ber atân chuan, vawi hnih khat hlawhchhamte hi chu hlau duh suh. Khawvêla mi hlawhtling ber ber hote pawh hi an lo hlawhchham ve tawh tho mai. Beidawng mai lo va an beih hrâm hrâmna avâng maia khawvêla mi hriat ni ta vek an ni. A pawimawh ber zâwk chu, Beih Hrâm Hrâmna hi a ni zâwk. Chuvângin vawiin ni a\ang hian, “Ka thei lo” tih hi vui liamin awm sela, a unaupa “Ka Thei” tih hi la chak lo hle mah se, i chhawm nung zâwk zêl ang u. Hlawhchhamna hi ka la hre ngai lo, rahbi pelh vânga tlêma petekna, tlêma min tikhawtlaitu mai chauh a ni.

(Dt.23.Apr.2003 zânah, LSA General Conference, Bualpui ‘NG’ hmunah chhiarchhuah a ni).

HMEICHHIATE MAWHPHURHNA - RAM LEH HNAMAH

H.Lalnunsânga

He thu pawimawh tak mai târlang fiah tûr hian ka insit hle a, mahse chu mawhphurhna pêk ka ni hi lâwmawm ka ti hle bawk a ni. Ram leh hnam hnuk khawih thu a ni a, ka vei a, ka tui bawk a, ka lo zen thûk deuhna lai a awm pawhin duhthawh lehthahnemngaihnaah kan puh mai dâwn nia.

Pathianin Abraham a “Chi ropui takah ka siam ang che” Gen 12:2 ‘Hnam ropui takah ka siam ang che’ a tihna a ni a, a tupa Jacoba-ah Hnam thlan “Israel hnam” a lo piang ta a ni. (Gen 32:28) Ram leh hnam chu piang rual awm tak a ni a, mahse Ram a piang/awm hmasa a, luahtuin a zui a ni. “Lo awm rawh se” tia THU-a a siam vek hnuah ‘Ama anpuin’ mihringte khawvê luahtu atân siam a ni.

Mihring (mipa) amah chauhva awm chu a famkim lo va, amah puitu lehtanpuitu atân hmeichhia a siam a. Chi tam taka thlaha lo pung tûrin mal a sâwm a; hnam lo indin chhuahna atân hmeichhiate an pawimawh ta êm êm a, mawhphurhna sâng tak, mipate mawhphurhna tiat neiin Pathianin a siam tih hi phat tûr a awm lo (Malakia 2:15).

Khawvêl mihring tungchhova piang zînga THU leh HLA thiam bera sawi William Shakespear chuan, “Frailty, thy name is woman” (Derthawna tenawm, i hming chu hmeichhia a ni si a) a tih hian, hmeichhia zawng zawngte derthâwng leh rinawm lovah a puh a ni lo va, hmeichhiate hi tlûkna, mualphona sualin kua hreuh a, chhiatna a thlenna hmanruaah antanthin avângin he thu lungchhiat thlâk tak hi Denmark Lal mualpho chungchânga sawi mai a ni.

Ram chu eng angatha pawh ni sela, a chhûnga chêng mihring, hnamte an nikhua lohva, anthat loh chuan an ding chhuak thei chuang lo. Tin, ram chu chhiain, ram dang tluk lo mah se, a chhûnga chêngte anthat a, an taihmâk a, an thawhrim phawt chuan hnam intodelh leh awhawm, hnam ding chhuak an ni châwkthîn.

Hmasâng a\angin khawvêlah hian ram leh hnam tam tak an ding chhuak a, a tlu lehtîn a. Greek lal ramte kha a ropui êm êm a, Alexander khân India ram thlengin a rawn hneh a, mahse a ding chhuak lo Chiang - A chhan chu, Hmeichhia vâng a ni. Cleopatra kha Nu nasa a ni a, lalna leh thuneihna, hausakna a duh bâkah a hur; Greek hnam a ding chhuak lo Chiang.

Corruption hluarna chhan lian tak pakhat chu hmeichhiate an ni a. Zâwlnei Amosa hun lai a'ang khân pasalte eirûkna khura nam lûttute an ni a (Amosa 4:1) “Mi pate pawhin an ti thei” Nuin a tih tawh chuan Pain pawisak a nei thiam tawhthîn lo.

Hnam dinchhuahna kawngah pawh hmeichhiate hi mipa tluk loh an tam mai a. Khawtlâng nun chhiat lehthat thleng hian an chanvo/tihtûr hi a pawimawhin a lian êm êm a ni. Khawvêla pâwl lian ber pakhat, International Red Cross Society lo pianchhuahna bul tumtu chu English hmeichhe huaisen Florence Nightingale-i a ni a; Bible Society lo pianchhuahna chhan pawh hmeichhe naupang Mary Jones a nih kha. Hlawhtlinna chang tûr te, thiltha nei tûrte hian huaisenna leh thawhrimna erawh chu englai pawhin atûlin a pawimawh reng a ni.

Choâk hi Sava hmêlchhe tak, fing tak si a ni a. Sava mawi leh nalh nih a duh avângin Ârâwn chang a intawn ve a. Ârâwn zîngah a va tel ve ngawt a, an lo chuk hrep zu nia! (Aesopa fable). He paper buatsah tûra LWA ten min sâwm hi Ram leh hnam hawlh zâwnga hmeichhiate mawhphurhna târlan tûr a ni si a, a khal ka ti tak meuh a ni. Lai hmeichhia dik tak ni si LWA-a tel duh lo, MHIP-a tel tlatte hi an dinhmun teh thiam leh dahthiam har ka ti a. LWA member ni si a, Ram leh hnam hnuk khawihitu leh Political Party-a Lai nihna dahtha tlatte hi hriat thiam leh sawi thiam har ka ti a, kohhran lam pawh kan hlawhchhamna lian tak a ni an tih hi sawi ngam har ka ti. Hei hi thil dang vâng a ni lo va, SUM vâng a ni.

Politic-te hi hmeichhiain khelh loh tûr a ni miah lo. Benazir Bhutto te, Aung San Shuky te, Indira Gandhi te, Golda Meir te leh mi dang tam tak ram leh hnam tâna mi ropui sawi tûr an awm a. Kan khelh dân tûr erawh chu a dik tûr a ni ang. Sonia Gandhi khelh dân te hi a mawi a ni. A pasal India mi a ni a. Indian Politic a khel a, Itali Politic leh hnamah a awm miah lo. India kua leh tui a nih avângin India ram Politic-ah a lût a, a fakawm a ni. Ram leh hnam Politic-a thianghlim taka tel leh rilru put hi hmeichhiate mawhphurhnaah a tel lian hle a ni. Politic khelh tihah hian mi ramah an khêl em tih ka hre lo, kan rama kan chîn leh uar êm êm, House to house campaign hi ka hmuh dân chuan kanthatpui miah lo ni mai lovin, Politic bawlhhlawh kan practice a. Vote in lei, chhûngkua leh chi bing in leina kawng a ni a, Lalpa tlânga chho va, a hmun thianghlima ding tûrte chu kutfai leh thinlung thianghlimte an ni tih a ni a. (Sam 24:3-4) House to house campaign hi chuan helai thu hi a kalh tlatin ka hria a. Nu bag puar leng manga zan tairêka campaign hian ngaih a titha thei lo rêng rêng a. Hei hi sim hlauh ni se kan titheuh a ni. Isaaka chuan Esauva malsâwm tum tlat mah se Rebeki chuan Jacoba a duhsak tlat a, Israel hnam a lo chhuak ta luah mai a ni a. Ram leh hnam dinchhuahna tûr atân hian hmeichhiate an pawimawh êm êm a. Pasalte an harh lo a nih pawhin hruaitu chan chang zâwk tûr an nih hi thiam tak leh huai takin din tlangpui ngam se a duhawm hle ang. Jerusalem kulh kâng chhia kha, hnam dang, hmêlma hâl leh tihchhiat a ni a, siam\hat loh leh din\hat loh a nihnaah khân Israel fate khân dem leh sawichhiat an hlawh a nih kha (Nehemia 2:17). LWA te meuh hnama kan chian loh chuan Lai nu diktak MHIP member han nihte hi hrehawm han tihna tûr a awm dâwn em ni?.

Eng angin nge kan ram leh hnam hi rûnin a awm a, rahbehin a awm mêk tih zawhna chhân tûr pawimawh takah (Feminine Circle) hmeichhiate mawhphurhna Ram leh Hnam-ah tih hian a fûn tam hle a. Rorêlna leh Politic huangah chuan kan târlante hi duhtâwk mai ila. Finna leh hmasâwnna kan tawnchhoh mêkah kan tûn dinhmunah hian Sorkâr hna lamah pawh Office tinah Mipa aiin hmeichhia an tam zâwk tih theih a ni a. Hmeichhe office hnathawk zîngah fel tak tak an awm laiin a tam zâwk erawh chu Ram leh Hnam tân, Office tân leh pâwn lam mi dâwrtute tân hnawksak leh sahar kan nei tateuh mai a; mawhphurhna hlen lo, Lal Isua ringtu nun dân târa nung lo kan tam ta hi a vânduaitlâk hle a ni.

Sorkâr hna hi thawh tûr a ni a, amaherawhchu hlawh hmu tlâka thawh tûr a ni; eng eizawna kawng pawh zawh ila, rinawmna leh dikna hi kan nun chhuahpui tûr a ni, Nu kan ni emaw Nula kan ni emaw, eng mi pawh ni ila, dikna hi kan ngaipawimawh tûr a ni a. Eizawna kawng kan zawhna bâkah pasal neih chungchâng leh incheina thleng hian Ram leh hnam hnuk khawih pha kengtu kan nih inhriat hi a pawimawh êm êm a ni.

Thufing 14:1-ah chuan, “Hmeichhe fing zawng zawngin In an sa a, A â erawh chuan anmahni kut ngeiin anthiatthîn,” a ti a. Mi dang tâna thiltha lo leh sual pawisa lotu hian engkawng emaw chuan a tuar ve thothîn a, santiri pakhat rinawm lo avângin mipui pumpuiin chaklohna, chhiatna an tawng thei a. Ram leh Hnam thilah hian mi tin hian mawh kan phurtheuh a, chutah chuan hmeichhiate hian mawh lian tak kan phur a ni.

Thubelh: Thlarau bo vei dân hi a huang kan zauh atûlin ka hria a. Taksa-nunna hi vei tel atûl a. Hmuh phâk lohva Thlarau bote veithulh chuang lovin, kan khawtlâng, kawthlêr, thenawm, mahni chênpuî te, Nun tak tak nei tûra chêt chhuah hi tihtûr hmasa ber chu a ni. Nu leh Pa, lhalai leh Naupangte an pawimawh dân a thuhmun reng a. Retheihna, tlâkchhamna ata leh ngawl chi hrang hrang veina ata, thenkhat a zawrh lamah, thenkhat inchiu leh in lamah etc. Kawng an bo a, hêngte hi ngaih pawimawh hmasak hi Ram leh hnama mawhphurhna lian ber chu a ni mai e. Bin Laden-a leh Sadam Hussein-a ten Jihad indona Thianghlim puanga hmêlma an hmachhawn angin he sualna hi beihpui (Crusade) thlâk a hun takzet a ni.

MAK KA TI THIN

A.Laldingmawii , *New Saiha.*

Mizoram hi Kristian zaa za awmna ram kan tithîn a, a chhûnga chêngte hian Kristian lo nih chu kan duh lo hle awm e. Kristian nih chu a nuam a, mi min hmuh dân pawh a dang hle a ni. Amaherawhchu he ram zîmtê maia Kristiante hi kan inbih chian a vatûl teh rêng êm ! Kan ram dung leh vâng han thlîr ila, kawng sîr hmunthenkhatah chuan, ‘Aids laka i him nân CONDOM hmangthîn ang che’ tihte ‘Drugs hi mihring nunna suattu ber a ni’ etc tihte hmuh tûr a awm ta thluah mai a. Hêng han hmuh hian a chhûnga chêng Kristiante dinhmun chuan belhchian a dâwl loh hmêl hle mai. Condom hmang uar tûra inzirtîr te, drugsthat lohzia leh hlauhawmzia inzirtîr Kristian ramah a ngai fo mai hi mak ka tithîn. Damdawi zuarah ni se, damdawithenkhat lei dâwn chuan a zuartute hmêl hriat leh rinzâwng nih a ngai a, chutah a printed price aia sâng fê-a lei ngaite a la ni zui bawk nê. Ram pâwna miten kan khawsak dân hi min hmu sela, Kristiante hi eng angin nge min ngaih ang le? Kristian nih hi an châk nag nge châk lovang aw! kan ram Kristian zaa za kan tihnaah hian zaa sawmruk (60%) hi Kristian an awm ang em aw ! ka tithîn.

Kum zabi thar lo thleng tûr kha i ngaihtuah ngai em le! Khawvêlin a nghâkhlel a, a lo thlen meuh chuan ropui thei ang bera hmuah a ni a, keini Mizorama chêngte pawhin urhsûn takintawng aina nê Pathian hnênah inhlân tharin mi mal tinten kan hmuak a, ‘Kum zabi tharah Krista nê’ kan ti a nih kha. Kum zabi thar i hman a\anga vawiin thleng hian i hun kal tawhte chhût teh le, i lungawi em? Kristian kan ni kan ti a, Kristiante nun dân tûrin kan va nung lo êm! Kristian nih hi kei chuan harsa ka tithîn. Mahni inhriat chian a ngai a, nun uluk a ngai bawk si. He ram zîmtê maia |halaite kan nun leh kan khawsak dân ka ngaihtuah châng chuan mak ka tithîn a ni. Kan nun hi a va duhawm lo êm ti rawh u. Nu leh pathenkhat erawh chuan, harsa

takin an Fate thiamzir tûrin ram pâwnah an tîr chhuak ve a, thenkhat erawh chuan harsatna hnuai enkawl an nih an intheihngihl a, mi neinungte tih dân zirin an neih chhunin nuam an chên a, a tâwpah mualpho takin, hlawhchhamin an chhûngte bulah an haw lehthîn. Nu leh Pa, chhûngte rilru a nâ a, an thinlung a rûm a, antapthîn a ni. Pathian Thu-in Nu leh Pa-te hi Leia kan Pathiante anni tia min hrilh chu zâwm lovin, Nu leh Pa-te zahna châng hre lovin, kan duh dânin kan nung a, a hmei a pain zu leh sa kan chên a, mahni dinhmun leh nihna/khawsak hre hauh lovin kan khawsa a, party/Picnic/conference/khâwmpui kan ti a, kan kal a, kan nunah tamtak chu hmuh tûr a awm si lo. Hnam changkâng zâwkte awm dân kan zir a, kan incheina leh kan khawhawi kan ti sâng a, kan chhûngkaw phu lohin kan khawsa a, a hre ngai lo tân chuan kan va awhawm êm ti rawh, mahse belhchian kan dâwl si lo. Kristian lo ang maiin a Nu a Pa-in playing card kan dêng a, zu leh sa nên kan khawsa a, a rah chhuah erawh chu mualphona leh zahna mai a ni si. Changkân dântha lovin kan changkâng a, zu leh sa ti thei lo chu 'MÂWL/HING' kan ti a, kan hmusit a, kan hnualsuat a, thian atân pawh kan duh tawh lo a nih hi. Zu-in theih hi changkânnaa ngaitu kan tam hle a, mak ka tithîn a ni. Kei chuan zu in theih changkânnaa ngaitute hi ka nuihzat a, ka hmusit zâwkhîn, changkânna a ni tih ka hriat ve loh vâng a ni mahna., Khawvêl mi ropui Mahatma Gandhi chuan, 'Mahni inhriat chian hi khawvêla thil harsa berte zînga mi a ni' a ti a, he thu hi a ropuiin a va dik êm! Mahni inhriat chian hi mi zawng zawng tân a har a ni. Mahni kan inhriat chianthin loh avângin, mi kan hmu MÂWL a, kan hmu HINGthîn a nih hi, mahni inhre Chiang ila zawng, tumah hi kan hmu mâwlin kan hmuthing lo tûr.

Nupui/Pasal inneih thu-ah ni se, kan pi leh pute hun lai chuan an fimkhur a, nupa in\hen leh fate fahraha siam hmuh tûr an vâng. Tûnah erawh chuan Nupui/Pasal zawn leh inneih thu-ah fimkhur taka zawn leh inneih a vâng ta. Tu huat thu ni suh se, khawi lo vah chhuahna a\anga rui lo hai lova inhruai haw ta mai mai, a tûk lawka inchhîr a, sawt silo te, chhûngte remtih loh anga khawsak avâng a Nu leh Pa-a insiam a, a hnu lawka in\hen, Fate fahraha siam ta mai mai he ram zîmte mai Kristian ramah hian hmuh tûr an va tam ta êm! Mi rilru na taka siamtu nih hi a va hlauhawm êm! Pathian thuin min zirtîr angin, 'Mi zawng zawngin kan chi tuh rah hi kan seng dâwn a ni. Nang leh kei hian eng chi tuh rah nge kan seng ve dâwn le?

Pathian thuin, 'I vânglaiin i siamtu hre reng rawh, nitha lote a lo thlen hma leh lâwmna rêng rêng ka nei lo ve, i tihna tûr kumte a lo hnaih hma hian' a ti a ni. Mihringte hian kan pian a\anga kan thihni thlenga kan hun hman zîngah kan vânglai hun hi a nuam kan ti a, thil engkim tih nân pawh kan tha chak lai a ni. Amaherawhchu, ni tina upat lam pan zêl kan ni a, kan taksa chak loh hun a la thleng nag a, Nu leh Pa leh Unaute enkawl leh buaipui kan ngaih hun a la thleng ang a, mite tâna hnawksak kan nih hun a la thleng ang a, kan duhna hmunah kan kal thei tawh lo vang. He hun hi mi tinin kan hmabâktheuh a ni a, kan la thleng ngei ngei dâwn a ni. Nu leh Pa leh Unau te, thenrualte hmangaih taka enkawlthîn nge i nih a, rilru na taka siamthîntu? Mahni inzâwt teh le, mahnia khawsa thei leh inenkawl thei tumah kan awm si lo. Thuhritu hian hêng harsatna zawng zawng kan chung a thlen hma hian min siamtu kan Pathian chu hria a, tih a, kanthatlai hun rei lo teah hian Pathian tâna hna thawk a, a rawngbâwl tûrin min ti a ni. Kanthatlai hun hi duhdah taka hmang tûr kan ni lo va, Pathianin kan chungah ro a la rêl dâwn a ni tih hriain kanthatlai hun hi Pathian tâna kan hman a ngai a ni. Pathian tân engangin nge hna i thawh vethin le. He ram zîmte maia Kristian |halaite hi kan nun dân leh khawsak dân

in bih a, mahnitheuh kan inhriat chian a vatûl em, siamthat kan ngaihna lai apiangte insiamtha a, Pathian râwn chungah kan ni tin hun leh nite kan hman a hun ta. Pathian thinurna i chungah/ka chungah a thlen hma ngei hian Lalpa duh dâna nun i tumtheuh ang u. Fak hla siamtu chuan, 'Miten min chhiar, min thlîr reng e, ka awm dân zawng zawng min hai lo' a ti a ni. Keimahni kan inhriat chian ai hian miten min hrechiang a, kan awm dân min chhiar a, min thlîr rengthîn a ni.

Points to ponder: Nangmah i lo danglam zêlna kha, i hlawhtlinna ai chuan a pawimawh zâwk. (*What you are becoming is more important than what you have accomplished*)

(I chhiar hian Articletha a ni tih chu i hre mai ang chu. NI. Mawiteii hi YLA Sub-Hqrs Saiha-a kan chhuanvâwr tak a ni - **Ed**)

HRINGLANG TLANG

A.S.Lalmuanzuala, *Lungtian*

Hmânlai Pipute thawnthuah chuan; Mi an thih rêng rêngin an thlarauin pialral/mitthi khua pan ngei tûrah an ngaithîn. Pialral/mitthi khua chu direct-in an thleng thei mai lo va, a panna kawngah hmun tam tak an tlawh ngei ngei tûr awmin an ring. Rihdîl te, Lungloh tuite, hawilo pâr te an tawn a ngai a. Chu bâk pawh a awmteuh; kan sawi vek lo mai ang.

Chutia mitthite kalkawng han sawi tâkah chuan, sawi ve tûr tlêm ka tawn tawh a\angin ka nei ve tawh tlat. Tlangvâl harhvângtha tak, fiamthu duh, hlim thei tak ka ni ve a. Hrisêlna lamah pawh fahrah lutuk chu ka ni bîk lovin ka lo inhria a. Tûn lai loh hlau khawpa duh tui ve tak ka nih avângin Zû-ina han ruih ve deuh chhap ka ngah ve narawh. Ganja han zûk ruih vengte lah tûn lai hliah hliah hian ka lo hrethîn; chu mai a ni lo, Drugs a mum chi Tui lum nêna in a, lu hai chiaiaithînte kha...tûn lai tlangvâlthe dân tûra ngai nghet pâwl ka ni hial awm asin!! Pethidine, Proxivon etc tea han in fix te kha...ka chîn loh chu a ni hauh lo. A tui chi lah hi a lo tam nasa mai si a. Jeet, Corex etc a\angin Benedril-ah kai chhovin a dang pawh a lo tam êm êm mai si a. Khatiang tih chîng reng chung si khân Kohhranah a kûl a taia inhman kathulh chuang hek lo. Zahna chu khawi lamah nge a awm pawh ka hre lo, Mual letliamah a lo thi tlaw reng te a nih nghâl loh pheih chuan, ka hmuh awm pawh a nia ka hriat loh..

Sualna, aw khaih! ka tihpalh, tûn laina at-a a ta fam chu; ka han damlo alâwm le. Chhûngten nachhâwkna chi hrang hrang Analgin, paracetamol, etc min han pe vethîn a. chûng aia sâng hlîr lo hmangthîn tân chuan 'Satah chhuak pêk' an sawi ang lek a ni. Thisen tih tlêm nân chauh lo chuan ka tâna a thawh awm pawh a nia ka hriat loh ni. Ka natna chuan zual lam a pan chho hret hret zêl a. Ka chhûngte beiseina pawh ka lak a\angin a hniam hret hret zêl a. Mahse kawng leh lamah chuan an thla chu a muang ru hle; antawngka chhuak ka hriat dânin VANRAM kai ngei tûrah min lo ruat reng chu niin.

lawng\ai thiam tawh phawt mai chuan mintawng\ai sup sup rengin ka hria a. Ka natna erawh a zual tulh tulh si, ka hnukin a chelh ta ngang lo va, mite'n an sawithin mitthi chu ka lo ni reng mai!! Ka chhûngte mai bâkahthenawm khawvêng nuho

chuan A DERIN mintah khum sup sup a. Nula/Tlangvalte lah chuan ka thlân tûr chu an lai nghâl a.

Thlân khûra lût ve lêm lote lah chuan min sâwt thûl a, thenkhatin A DER bawk chuan min fakmawi ve bawk. Thuzatla lo sawia lo nuithlêr duai duai tâwk lah bo lo. Nuam hi an ti hle niin ka hre ber, ka thih loh an hlauh hmêl ngawt mai. Tlangvâl ve ta fam chuan ngaihzâwngte pawh ka nei ve lo thei lo va, chu ka ngaihzâwng anga a ka lo en vethin lah chuan; mitthi dâr an vuak rual rual khân chhass tûr min lo melhsan hman dêr nia mawle!! Tûn hma zawnga NANG CHAUH tithîntu-i ngei khân!!.

In lamah lah chuan ka ruangthutpuitu an tamin mittui tla lo a lawi an awm lo. Antah hlate lah chu ka phu hlawl loh hlîr mai a ni si. Min vuitu tûra an ruat, kan kohhran upa lah chuan ka chanchin tawi, ka chhûngte tilâwm thei ngei tûr hlîr mai kha a sawi duah hluah a. Vuina te an neih zawh chuan thlânmuat lam min panpui ta a. A hmingtea zawnglai ve ta fam chu; Puandum sinin YLA te chuan min thlah a, keimah min thlah nân 'Ni tla ngailo....' tih hla kha an sa a. Jawnglaina an neih zawh hnu chuan, thlan khur chhûngah chuan min dah ta a. Lei vûng chuan min chhilih bawrh bawrh a, min phûm fel hnu chuan antîn ta hlawm a.

An sawithin, mitthi te khawlam chu keimahtê chauh chuan ka pan ta hnak hnak a. Rihdîl, Zoram dîl lian ber Myanmar ram awm chu ka thleng ta hlawl mai a. A kamah te chuan rih ar rual an lo tla sup sup a. Rihdîl chu kal pêlin ka kal zêl a, an sawi HRINGLANG TLANG chu ka chuang chhuak ta hlawl mai. Khawvêl hi a lo lang Chiang khawp a, a lang lo rêng rêng hi a lo awm lo a ni ber zâwk. Ka han thlîr a, Ram chauh lo pawh mihringte rilru pawh a lo hmuh theih vek chu niin. Jawng ka thiam tlêm êm a vângin khawvêl hmun dang chu ka thlîr peih lova, Zoram kan ram ngei hi ka thlîr ta a lâwm.

A!!...sawi hian a siak mawlh lo, tenawmna zawng zawng infâwkkhâwm hi ka tehkhin ber. Ram hruaitute lah chuan engtin nge ka eirûk tam theih ang tih chauh hi an lo buaipui a. Kuttual leichhamte, Pitar, putar hnathawk thei tawh lote, leh a dang a tam lutuk. Janpuina sorkârin a semte thleng mai chuan a lo ziak bovin, an lo eisak mawlh mawlh a. Ngawpui hnuai LEILET te lah chuantanpuina tamtham fû fû an hmu bawk a. Master Roll-a hnathawktute lah awi an tam lutuk, chûnggho lah chuan min chhawr a ni tih rêng an hre lo.

Ka lungphu athat loh avângin, chûng hlemhlêtna/eirûkna ka thlîr reng chuan ka buaipah palh ka hlauva, (enpawh en ngam chi lah a ni hek lo) khawdang ka hawi san ringawt a.

Kohhran rawngbâwlna lam ka han thlîr leh a, thianghlimna hmuh tûr a lo tlêm êm êm mai lehngâl a. Pathian tânathahnemngai tak taktu chu tlêmtê chauh an lo ni. Ka lo rindân chuan, Kohhran rawngbâwltu/Upa leh Fellowship hrang hranga hruaitute hi chu fel tak leh Pathiantih dêk chung a rawngbâwltîn tûrah ka lo ngai hlawm a; mahse chutiang mi chu an awm pheuh pheuh chauh a nih chu. 'Mitdelin mittel a hruai' tih zawng zawng kha kan chhuak ta ni ber hian ka hria. Pathian aia mahni indahsâna Fakmawina duhna te, chawimawi duhnate, Lâr duhna rawngbâwlna te chauh duh hi kan lo ni hlawm niin. Ka en rei ngam thlâwt lo ka tîm uai uai, khawdang ka thlîr mai loh chuan ka ât pah thei dâwn tlat.

Tlâwmngai pâwl/Tlâwm-ngaihna lam ka han thlîr leh a, chulamah chuan thianghlimna rêng rêng hi a awm lo chu a ni bîk lo tih chauh a ni. A der a tlâwmngai hi kan lo tam zâwk emaw tih tûr hi a lo ni a. Mihausa chungah kan lo tlâwmngai zualbîk a, mirethei erawh kan lo hlamchhiah reng a lo nih chu. Mi hausa leh rethei inkârah inthliarna a tam tih hi chu ka hre ve tawhthîn. Mahse, tlâwmngai pâwlah leh zêl a lo awm hi chu mak ka ti.

Kohhran leh khawtlâng rorêlnaah mah inthliarna awm hi ka huat tawh teh rêng nêh, thlîr rei peih chiah ka ngai/ruat lova, khawdang ka hawisan leh a.

Chutia ka han hawisan tâkah chuan ka khumsîra lehkhabu 'Principle of Modern Political Science' J.C.Johari ziaak chu pawm reng chungin ka lo muhîl chu niin, ka chhûnmang chu ka ngaihtuah chhonzawm mawlh mawlh a. Lo muhîl tlang ta ang ila; mitthi ka ni mai dâwn tih ka ngaihtuah chuan. Pathian nêna kan inkâr a fel meuh em tih mûk fêin ka ngaihtuah vawng vawng a. Ka rilru a hahin ka thawte a sa huam huam a, chhûnmut hian rahtha chhuah tak maw...?

(Kathiana hian Hringlang Tlâng a'angin. Rolang tlângte pawh a thlîr pah a nih hmêl. Kuthnathawh uar kumah chuan chhûnmut chu a fuh lo chiang. Article mumang ni bawk. Pu Muana Lungtlan-a miin a rawn ziaak hi kan lâwm e.-Ed).

MOTOR VEHICLE ACT (1988)

(Chhonzawmna)

13. DRIVETE SIGNAL PEK TUR:- A hnuai signal te hi lîrthei khalhtuten an pe ngei tûr a ni.

(i) An tlân muan dâwn chuan, lîrthei khalhtu chuan a bâh dinglam a kut pah hnuailam hawizâwngin dinglam a'anga phar chhuakin a hnunga lîrthei khalhtu dangin a hmuh ngei tûrin vawi tam tak a chhuk leh chho zâwngin a vai/zâp tûr a ni.

(ii) Din dâwn chuan lîrthei khalhtu chuan a kut dinglam chunglam hawiin a motor ding lamah a phar chhuak tûr a ni.

(iii) Dinglama kual dâwn emaw kawngpui dinglama tlân dâwn emaw chuan lîrthei khalhtu chuan a bâh dinglam a kutpah hmalam hawia kengin ngîl takin a motor dinglam a'angin a phar chhuak tûr a ni.

(iv) Veilam kual dâwn emaw kawngpui veilama tlân dâwn emaw chuan lîrthei khalhtu chuan a bâh dinglam phar chhuakin sana kualloh zâwngin a vai kual tûr a ni.

(v) Lîrthei khalhtu chuan a hnunga lîrthei dang chu amah tlân pêl tûra a duh chuan a kut dinglam a motor dinglam atanga phar chhuakin hma zâwng leh hnung zâwngin a vai kual tûr a ni.

14. Regulation 13-naa signal a sawite hi hmanrua dang emaw electric hmanrua hmang emaw pawhin entîr theih a ni.

15. LIRTHEI HUN CHUNG-CHANG:-

(1) Kawngpuia lîrthei khalhtute rêng rêng chuan hlauhawm tak emaw hlauhawm thlen thei emaw, chu kawng hmang ve tu midang tâna hnawksak emawtûl lova harsatna siam thei tûr zawngin an dah tûr a ni lova; tin, chhinchhiahna hmang emaw a entîr a nih ang chauhvîn a lîrthei chu a dah/dintîr tûr a ni.

- (2) Lîrthei khalhtute chuan a hnuai hmun angah hian lîrthei an dah tûr a ni lo.
- (i) Kawng pêngthuamah emaw, a bulah emaw kawng kual leh hmun pâwng laiah emaw;
 - (ii) Kea kalna hmun,
 - (iii) Traffic light/Point emaw kea kalte kawng kâna bulah;
 - (iv) Kawng hlui emaw lîrthei chak taka a tlâna hmunah;
 - (v) Motor lo in hung sa epin emaw motor dang dâlin emaw;
 - (vi) Motor lo in hung sa dung zuiin;
 - (vii) Kawngpuiah emaw hmun dangah emaw rawng vâr inrin zawm pât emaw, inzawm lova rinna hmunah;
 - (viii) Bus dinna hmunah, Sikul leh Damdawi in luhna dâl emaw Traffic chhinchhiahna leh kailâwn emaw kânghelh bungrua dahna hmunah emaw;
 - (ix) Kawngpui sîr dîk lo lamah (wrongside);
 - (x) Motor hun phal lohna hmunah;
 - (xi) Kea kalna tûr hmun dâl theihna hmunah.

16. A MIT ENG LEH NUMBER LANTIR TUR:-

- (i) Lîrtheia a thil phurh emaw bungrua eng chi mahin a mit êng a hliah emaw, a tibuai emaw tûr a ni lova, lîrthei number leh dânin a phût anga ziahlan ngai rêng rêng a hliah tûr a ni lo bawk.
- (ii) Dânin a phût anga motor number leh lîrthei ziah lan tûr chi rêng rêngte chu fiah tak leh englai pawha hmuh theih tûra târlan tûr a ni.

17. ONE-WAY TRAFFIC:- Lîrthei khalhtu chuan-

- (i) One-way-a puan kawngah chuan chhinchhiahna in a kawh lam hawi zâwng chauh lo chuan lîrthei a khalh tûr a ni lo.
- (ii) One-way-ah chuan chhinchhiahna in a kawh lam hawizâwng lovin hnung zâwngin a tlan tîr tûr a ni lo.

18. KAWNG HENDARH:-

- (i) Kawngpui chhinchhiahna athendarhah te chuan lîrthei khalhtuin rîn chhûngah chauh a khalh tûr a ni a, a tlâna hmun a sawn dâwn anih pawhin zaizirin a lantîr hmasa phawt tûr a ni.
- (ii) Kawngpui chu rawng eng a rînin athen anih chuan, lîrtheiin tlân pêl tûr ten chu rin eng chu an pêl tûr a ni lo.

19. KAWNGPUIA DING TURA CHHINCHHIAHNA:-

- (i) Kawng pêngthuam leh kea kalten kawng an kâna hmun thlen dâwnah kawngpuiah rîn a awm chuan, chulai hmuna ding tûra Police-in signal a pêk chuan a lîrthei khalhin chung rîn chu a pêl tûr a ni lo.
- (ii) He khuahkhirhna dân atâna hman tûr rinte chu Millimetres 50 aia tê lo a ni tûr a ni a, tin, rawng vâr emaw, a dum emaw, a eng emawin ziak theih a ni.

20. MOTOR HNUH:-

- (i) Motor khâwl chhiat vâng emaw, motor a part vuah kim loh emaw motor hnung hnuh (trailer) number nei emaw a sîra vuah chi emaw hrim hrim anih loh chuan eng motor mahin motor dang pawh petrol pump emaw motor dahnaa dah tûr a ni lo.
- (ii) Motor hnuhte rêng rêng chu a seat athu tûr Driving Licence dik tak nei a awm vek loh chuan a ke hma kawng tawk lo tûra khaihân vah tûr a ni.

(iii) Lîrthei hnuh leh a hnûktu inkâr chu metre 5(nga)-a inhlat lo ngei tûr a ni. Tin, lîrthei hnuh mêk hnung mm.75 aia hniam lovah ON TOW tih ziak tûr a ni.

(iv) Lîrthei hnûktu chuan hnuh a neih lai chuan dârkhar khata KM 24 aia chakin a khalh tûr a ni lo.

21. HORN HMAN CHUNG-CHANG LEH HMAN PHAL LOHNA HMUN:-

(i) Jûl lo tak emaw rei tak emaw himna atânatûl tâwk bâk chin emaw horn tih rîk tûr a ni lo.

(ii) Horn hmeh rîk phal lohna hmunah horn a ti ri tûr a ni lo. Entîrnân:- Damdawi in bulah, etc.

(iii) Silencer ni si lo, motor khu tihchhuahna dang thil (cut-out) a hmang tûr a ni lo.

(iv) Ri chi hrang hrang nei horn, ri maksak ngaihthlâk nuam lo, ring lutuk emaw, mi ti phu zawk thei chi emaw a vuah emaw, a hmang tûr a ni lo.

(v) Tlân paha bengchheng siam thei chi a khalh tûr a ni lo.

(vi) Thin tithâwng thei khawpa bengchheng ri tih zawihna hmanrua hmanga khalh tûr a ni lo.

22. TRAFFIC CHHINCHHIAHNA LEH TRAFFIC POLICE-TE:-

Kawngpui hmangtu, lîrthei khalhtu leh midang tupawhin a hnuaia mite hi an zâwm ngei ngei tûr a ni.

(i) Traffic thunun tûra Police emaw, phalna nei dang tupawhin a a kawhmmuh leh hrih leh zaizirte.

(ii) Thupêk emaw chhinchhiahna hmang emaw a tihdân tûr hriattîrna thuneitu tena an hman rêng rêng.

(iii) Kawng pêngthuama Automatic Signal zawng zawng l

CHAWNGLAIZAWN H BUL IN |ANNA

F.Thanhai, Vawmbûk

Keini Laifaho hian thil serh leh sâng eng engemaw kan nei nual a. Rawkhatlâk hi kan thil serh leh sâng te zînga mi a ni a, hnam dang ten an nei ve lo. Kan chhehvêl Hnam leh, khawvêl pawhin an neih loh Rawkhatlâk a ni mai. Mahse tûnah chuan lâm lam a hawi mah a nih hi. Khawvêl danglam zêlah a paw lo ve. Raicheh a thi an awmin an thlarau hahdam nân tiin Rawkhat hi an lathîn a ni. Lungchhevânkai leh mittui nêna an lo hmanthin a ni. Keini hian kan thiamin kan hre lo zâwk ta tlat thung a nih hi. Tin, a chungka ka han târlan hi Chawnglaizawn hi atobul hriat mang lohvin kan zirin kan lâm ta mai mai a nih hi.

Dt. 14.4.03 khân Saiha khawpuiah Chapchâr Kût, Mizo Kût an hmang a, Laiho engngemaw zât an awm ve a, Mara leh Mizo ten an hnam lâm an show a ni âwm e. Hemi ni hian kan vêng a\angin Saihaah ka kal ve a, ni 14 zân chuan chhûna, Muala an chan (show)-ho kha a lo lang a. T.V. a\angin ka lo hmu ve a. Laiho chuan Chawng-laizawn an ti a, Nula leh tlangvâl tamtak an lam tîr a, a hmuhawmin a mawi chauh pawh a ni lovin a ropui zâwkin ka hria a ni. Chutia an lâm dup dup lai chuan khuang an vua an lâm lai chuan thu puangtu chuan a rawn puang zêl a, 'Chawnglaizawn a ni a, a khuangvuakna kha chawnglai anih kha' tiin a lo puangthîn a, ka hriat dân nêna chuan a inhlat êm êm mai a, mak ka ti khawp mai. Khuangvuakna hi a lo ni maw chawnglai chu ka hriat dân hi a dik lo zâwk nge ni ang

tih ka ngaihtuah a, mahse thawnthu pawh unau sawi dân adang an ti a lâwm, hriatdân a dang a nih ve mai dân hi ka ti a, ka sawisêl miah lo a nia. Dik thei êm ang chu maw ka ti tho mai.

A naktûkah Rev.C. Hrâng-zuala te Inah ka lêng a chutah chuan Bualpui (Ng) khu a Upa tar ve tawh tak, Pu Chhûmkûnga a lo lêng ve a, an kût hman dânte kan sawiho a, lâwmman an hmuh zât te pawh a sawi a, kei chuan upa i ni a, ka zâwt teh ang che, Chawnglaizawnh hi engnge a nih? tiin ka zâwt a, a ni chuan Chawnglai chu Chawnglai a ni mai, a ti ringawt a ka hawi a reng ta mai a ni. A bula lam ka sawi tâk a vuakna kha Chawnglai tih chu ka lo hriatdân nêh chuan a inanglo hle a ni. Ka hriat hi a dik zâwk a ni ka ti hauh lo.

Ka hriat dân chuan, kum 1954-ah khân Hnahvutnel, Vawmbûk ramah kuan a awm a, chu chu zâwl leilet atân ka pa tentha an ti a, tuipui hrûlah kan awm a kei pawh chu naupang ka la ni a, kum 13 vêl ka nih ka ring chu Hnahvutnel kuaah chuan Halkha khu a, Pu Tumtlika Vawmbûk a\angin chawlhniah a rawn riak a, chu pa chu Zirna lamah pâwl kua (9) a ni a, ka pa te nêh an in kawmngaih êm êm mai baw k a, hmanlai Laifa te nunphung leh ziarâng te a sawi a, Chawnglaizawnh chungchâng hi a sawi a, chawnglai pasal\ha mi huaisen a ni a, Chawnglai hi a hming a ni a, pasal\ha huaisen hlauh nei lo a ni a. Vawi khat chu a ram chhuak a khu a\anga hla deuhah hian a va kal a, khâm sâng tak mai hi a lo awm a, chu khâm chhawrdawhah chuan Ram-huaiho hi an lo lâwm a, an lâwm dânte leh an Darmang vuak dânte chu a rilruin a zir a, thiam vek tawha a inhriat hnu leh midangte pawh zirtîr thei tûra a inhriat hnu chuan Ramhuaiho nuam ti deuh a an lâwm dup dup lai chu a barakhaih ta thut a an hlau in an phu nasa êm êm mai a, Ramhuaiho chu an tlân chhe ta vek a.

Chawnglaia chu a rang thei ang berin a tlân ta a, an Darmangtha ber mai (Ramhuai hovin an tlânsan) chu a va la a, a hâwn ta daih a. Ramhuaiho chuan an Darmang chu an ui êm êm mai a, Chawnglaia chu an va dîlthîn a, Chawnglaia chuan a ning êm êm hlawm a, min rawn dîl leh ngei anga ti hian ka ti teh ang, tiin ruahmanna a siam a, Bekang uih rimchhe êm êm mai, teng deuh mai hi ka hnawih ang' a ti a, a hnawih ta a. A rin ang ngeiin an lo dîl leh ta ngei a, Chawnglaia chuan 'ka ning lutuk che u saw ta saw ka dah saw, la ula kal bo daih rawh u, lokal tawh rêng rêng suh ang che u' a ti a. Ramhuaiho chu an lâwm ta êm êm mai a, rang mangkheng chuan an va pan a, an han la chu a rimche ta êm êm mai a. A rim chu an duh ta lova, an thin a rim hle mai, amah tak chu an khawih ngam si lova, 'Chawnglai kân Darmang hi nei la, amahrawhchuthatniah hmang lovin, chhياتni apiangin i lo hmang dân nia, i chi leh kuang i thlah te thlengin, rawn hmangthîn ang che u' tiin Chawnglaia chu chhia an chham ta a. Ramhuaiho thinrim deuhvin an haw ta vek a. Tichuan Chawnglaia chuanthaiho hnênah chuan, 'Ka thihniah ti hian in rawn tiin, min lo lâwm khum dân nia' tiin thu a chah ta hlawm a.

Hun a kal zêla, Chawnglaia pasal\ha tak chu a ram chhuak a, a ram chhuahnaah chuan, Sakei (keipui) nêh an intawng ta hlauh mai a, Chawnglaia chuan a hlau duh dêr mai si lova, in hmachhawnin a kâp ta mai a, a kahna pawh na hle na chungin, Sapui hliam chu a hnuk a chah hmain, Chawnglaia chu a va zuana a seh ta a, amah pawh chu a thi ve ta nghâl a. Chawnglaia pawh chu a thi ve ta nghâl a. An pahni chuan an mu\hiang mai niawm a ni. Chawnglaia chu nikhat leh zân hnih a haw ta lova, khu a mite chuan tawhsual a tâwk a niang an ti a; a khu a chuan a inpunkhâwm a an zawng ta a. An rin ang ngei chuan tawhsual chu a tâwk ngei mai a, aruang chu

an va hmu nghâl mai bawk a. Tichuan Sakei nê, Chawnglaia ruang nê chuan an zâwn haw ta a. Dai bul an thlen chuan Darmang khuang leh a lâm dante nê, khuua mi te chuan an lo hmuak a in thlengin an lâm tluk tluk mai a ni.

He mi ni a lang hian keini Laifa te hian 'CHAWNG-LAIZAWNH' tiin, kan thihni khuuah intah nân kan hmang tathîn a ni. Darmang aw Ri inchawnin an rem a, chu step deuh ang chuan mitthi ruang bulah chuan lâmin an ter chiamthîn a ni. Chawnglaizawnh hi mipa narân thih niah an hmang ngai lova, hnampui deuh leh pasalha thih niah an hmangthîn a ni. He Chawnglaizawnh pawh hi hnam dang ten an nei ve lo. Laifa chauh in kan nei. Rawkhatlâk pawh a ni kan tih tawh kha. He kan rawn târlan dân hi a dik ber ka ti hauh lo hriat dân a dang ka tih tawh kha. Nang engnge i ngaihdân? Dik thei âwmin i hria em?

(Pu F.Thanhaia hi Vawmbû- a mi a ni a, Thihlui lam hria a, chhupeih tak a ni. A thuziak te kan chhuah zêl ang-Ed).

YLA MOTTO LEH FLAG RAWNG INLAICHINNA

F.Lalsângkima, Lawngtlai-V

I lo chik ve ngai em? YLA Motto leh Flag rawng chi thum te hi. Inlaichinnatha tak, englai maha in phatsan ngai lo, inthlung reng an ni a sin. Hetiang hian lo thlir ila:-

1. **KRISTIAN NUNDAN MAWI CHAWISAN LEH RAWNG VAR:-** Rawng vâr in a entir chu, 'Pawl thianghlim, mi tin tân' tih a entir a, he thu hi ngun taka han thlir chuan kan Pathian thu nê pawh inzawm tlat a ni a. 'Nangni in thianghlim tûr a ni. Kei ka thianghlim si a' kan Pathian thuin a tih kha. Kristian nundân mawi chawisâng tûr chuan, tanpui ngaitetanpui, midangte tân malsâwmna nih mai a tâwk lova, a pawimawh ber, 'Thianghlimna' hi a ni. Thianghlimna tel lo chuan kan Pathian ramah pawh a luh theih loh a ni. Chuti a nih si chuan, rawng vâr in a entir leh a thiltum chu kan hre thei âwm e. Thianghlimna tel lo chuan, Kristian nundân mawi a chawisân theih lova, Kristian nundân mawi chawisâng tûr chuan Thianghlimna a pawimawh a ni, tih hi kan hriat a ngai.

Thianghlimna nê Kristian nundân mawi i chawisâng ang u.

2. **'HNAM ZIA LEH NIHNA HUMHALH' LEH 'RAWNG DUM':-** Rawng dum in a entir chu, 'Chanhai leh lusûn tethian' tih a ni a, hei pawh hi sawi tam ngai lovin a lang nghâl reng mai. Hmana kan pi leh pu ten 'RO' hialah elo maw an neih, tih tûr hialin an ngai pawimawh hlethîn a. Mitthi an awmin engkim kalsanin Mitthi Inah, Lusûn te hnêm tûrin an kalthîn anih kha. Chutianga kan pi leh pu ten an ngai pawimawh êm êm chu, tûn thlengin kan chhunzawm zêl a, chu chu 'Rawng dum' in a entir chu.

Khaw dangah ruang dah tûr a awmin, tlangvâl zawng zawng, bobâng awm lovin, ruang zâwnin an kal chhuakthîn a, an dahna tûr khaw tlangvâl hovin an lo hmuakthîn a, an ngai pawimawh zia entir nân, lusûn chhûngte mitmei pawh vêng zo lovin, an

inchuh buai viauthîn a ni. Chu, kan hnam zia leh nihna humhalh nân tiin ‘rawng dum’ hi thlan a lo ni.

3. **‘RAM LEH HNAM HMASAWNNA TUR A THAWH HO’ LEH ‘RAWNG HRING’**:-
Rawng hring in a entîr chu, ‘Pâwl nung,thangchho zêl’ tih a ni a. Ram leh hnam tâna kan thawhnaah hian rilru fîm leh ngaihtuahnatha zâwk kan put a ngai fothîn a. YLA chu ‘Pâwl nung’ leh ‘hangchho zêl’ midangte tâna malsâwmna thlen tu anih ang takin, Ram leh Hnam hmasâwmna tûra thawk tûrin YLA chu a ding reng a ni.

‘Pâwl nung,thangchho zêl’ tih leh ‘Ram leh hnam hmansâwmna tûra thawhho’ tih hi in persan hauh lo a ni tih kan hre thei âwm e. Ram leh hnamin hma a sâwn theihna tûrin ‘Pawl nung,thang chho zêl’ kan ding a ni tih ‘Rawng hring’ hian a entîr a ni.

‘Hriat a tlêm’ tih takah, kimchang lo takin kan thai ve duah chu a ni a, i hriat tawh hnu mah nise. Khangtiang khân kan hmehbel chu a ni a, kan motto leh flag rawng chithum te hi engtizâwng pawhin a hmehbel theih vek a ni.

Kan hruaitute hian Motto leh Flag rawng hi an thlang thiamin an thlang fuh ngawt mai.

YLA VUL ZEL RAWH SE.

(YLA tâna inpe zo êm êm mai leh CYLA Office pawh luah lum rengthîn, Tv.Sangkima Council vêng Lawngtlai hi kan fakin kan chhuang hlethîn, a chungah kan lâwm e-Ed).

“LAI RAM HI KAN RAM”

J.Hlîra, Bazâr, Lti

Kha maw ka tih rêng kha, Kumin, March, April, May thla bâwr, thla thum chhûnga kan khawpui (hmun dang pawh a nih tho ka ring) chhûnga KHANGHU Rs 10.00 man têlkhat han têtzia hi!!! Hmanah pawh ka sawi tawh kha.. AIDU Rs 10.00 man han tlêmzia saw i hmu em?? KAWHTEBEL Rs 10.00 man hlei hlei saw nia tlêm chu ni..

April thlatîr lam khân Sêrchhîp khuaa ZIKHLUM chu zânah a neituten an senghawi peih meuh lo a, an khuhtittet a khawlaiah an dah hmiah hmiah. Miin an ru peih meuh lo-a man a tlâwm êm a tin ni...hmun dangah an thawn chhuak zut zut mai.

Hnahthial a\anga Vairêngte thlengin kawngpui dungtluan sâwn, nula tlangvalten HNATHAWHKAWR an hlau ve lo. (keini angin). Titi pawh a inanglo, hnathawh pawh an ngam huaisen pawh an huaisen deuh.

Hemi ka zia lai hian PANHNAH, (Zo panhnah/Lai panhnah) hi Kg khat Rs 120.00 chauh a ni (Lei tûr a vâng pherh erh lehngâl).

Inrinni tûka PHUIHNAM Rs 10.00 man têt saw têt i ti ve em?? Tomato te hlei hlei saw nia to ni!!

Huatthuah lo la lo hrâm se.. Pu.Hmuntea PHUIHNAM te; Pu Ngûnlianchunga BALHLA te; Pu N.Lalmâma KAWH-TEBEL te leh A SANGHA te; Pu Taia SERTHLUM te; Tuithumhnâr leh Rûlkual PANHNAH te; Pu Pêka NIMBU te..a...ka sawi sêng lo...hun neih tum la a hmun ngei kalin mifate hmalâk dân hi han thlîr ve teh..

Khai le, thlai phun hun a thleng dân ta e, i inpeih em?? I duh thlang fel la. BUR CHAT MAI RAWH LE. Chuan a fuh ber ang.

"KUT HNATHAWH I CHAWI-SANG ZEL ANG U U U".

MIND POLLUTION

H.Lalnunsanga.

Hmêlhriat ngailoh mikhual pahni i inah lo lêngin in hau ta bawrh bawrh sela, ânchhia inlawhin insual buai ta fê sela, hmuhnawm titaka thlîrin i lo lâwm ang em? A hnai lo viau ang tirawh. A nih loh leh hmêlhriat loh nula emaw hriat mi pawh nise, in sitting room-ah in fate hmaah in phelh ruak ta kûng mai sela, i lo lâwmin chhôngkuain hmuhnawm ti takin in thlîrthup mai dân em ni ang? Hei pawh a teuh lo viau ang. Min va han zah lovin min va hmusit ve tiin vuakchhuah i duh mai lovang maw? Amaherawhchu, chûng mite chuan kawng dang hmangin Television hmangin lo inlanin lo lêng dân che sela, i lo hnar ang em?

Boruak kan hîp, khâwl thil leh thildang hmanga tihbawlhhlawh duh lovin, khawvêl hmun hrang hrangah Sorkâr leh vântlâng mipuiin kan buaipui a. Amaherawhchu kan rilru leh ngaihtuahna tibawlhhlawhtu leh tichhetu, mit châkna erawh hi chuan ngaih pawimawh a hlawh lo hle a ni lâwm ni?

Sâm ziaktu Davida chuan a fak hla, thu a tiamnaah chuan "Thilthalo rêng rêng ka mithmuhah chuan ka dah lovang" (101:3) a ti a. Kan thil thlîr duh zâwng te hi chîk ava ngaithîn dân em! Television kan sawichhiatna ni lovin, chung-kaw tam taka nu leh pa, puitlingte; naupang leh kan fate thuhnuai kan kûnna rahbi leh kawng a nitan mai lo maw? Naupang pakhattahbelh lutuk "A tleina anih chuantap mai rawh se" an tih ang deuhin, in hau buai ai chuan hmuhnawm ti lo chung pawh MTV thlîr ngai tlat te hi thil dik ber a ni ang em tih hriat ava har ta ve! Zirlai zir dânna mutchhuak tlat, Video game khêla dân 10 chuang meng leh thei si te hi enge a chhan ni ang?

101:7 ah chuan "Daw thei leh bumhmang mi chu ka Inah an chêng lovang" Davida chuan a ti a. Lalpan "Ka rilru ang pu mi" a tih anih avângin Lalpatih leh thu anih pawh pawm mai a soal miah lovang. He mind pollution hi ngaih pawimawh ber tûr a chu a ni tih Thufingte 4:23 ah "Thil dang ber aiin i thinlung vengtha rawh, nunna lo chhuahna a ni si a" a ti a. Ngaihtuahna tih khawloh leh hruaipên a\angin mit châkna thilthalo chu a lo chhuak a ni a. Puitling lam chu eng pawh va ni ila thudang, naupang leh |halai te nun hruai soal thei T.V. Channeltha lo hi chu kan dopui ngam atûl hle a ni lâwm ni?

Petera chuan Lota chanchin heti hian a sawi a, “Lota mifel, mi sualte awm dân hur tak avângai lungngai êm êm a chu a chhandam ta a” (2 Petera 2:7) tiin. Genesis 19:20 kan chhiar chuan Lota leh a nupui leh fanu te pahnih nêh chhanchhuah an nih thu kan hmu a.

Lota chhôngte hi i han X-ray hlek teh ang. A nupui pawh Sodom khaw hlun tih takah chhuahsan hrehawm a ti a, a hawikîr a, meipui lakah him mahse chikhâwnah a chang a. A fanu te pahnih pawhin Sodom khawpui chu an chhuahsan ve ngei mai. Mahse, Sodom mizia kha an lo hmu\hangin an lothanhnan tlat mai a, chu chuan a kalsan ve si lova. Pathian remruat ni lo, an mahni remruatna kalpuiin an pa an hrai rui sauh sauh a, thiam chan nân an pa chi mang lohna ngaihtuahin an mutpui a. Mihring remruatna fuh loh zia chu Pathian leh a mite hmêlma hlun Moab leh Amon hnam a hringchhuak daih a nih kha.

Nahuma 1:11-ah chuan, “Nangmaha chhuak mi pakhat Lalpa kalha thilsual ngaihtuahthu, suahsualna thu râwntu a awm,” a ti a. Hei hi tudang ni lovin Eden natna sual, Davidan, “Ka nu’n sualin min pai a....a tih (Sâm 51:5) kha a ni a. Mi tin min luahtu a ni. hei vâng hian, Paula chuan rinna a fa Timothea hnênah, “Pathian ngaih sak tûrin in sawizawi rawh (I Tim 4:7) a lo ti rêng a. Tisa leh tlarau lam tân a pawimawh êm êm a ni.

Tûn World Cup-ah pawh kan hriat lâh ngailoh Senegal-ho chu, ram hnufual tak, zirna lamah pawh zia leh chhiar thei chu za a 35 (35%) chauh si, World Cup khêl tûrin an training nasa a, quarter final an thleng rawk mai a nih kha! Hnehna chang tûr chuan thlirtu nih mai a tawk lova, kheltu nih a ngai a, kheltu ni tur chuan thiam a ngai a, training leh Exercise lâk a ngai a ni.

Hetiang tak hian ringtu tak ni tûr chuan ringtu te nun dân leh tih dân thlirtu ni mai lovin titu, chechhuak a nih kha a ngai a ni. Chutiang ni tûr chuan Hebrai ziahtu in “Min tihhawk apiang leh sual keimahni a bet tlat chu i dah (bo) ve ang u(12:1) a ti rêng a ni.

A thlâwnin miin World Cup, sum tam tak sêngin an khêl lova, lâwmman an thlîr a. Chawi-mawina bâkah Trophy ropui tak leh sum nuai têt dawn tûr a awm an hria a, chumi beisei chuan taihmâk lehthahnemngaih tih takzetin an chhuah ta a ni. Ringtu te pawhin chatuan nunna, Lallukhum chuai chul thei lo leh Lalpa lâwmman beiseiin khawvêl nawmna leh tisa châkna tinrêngte hnâwlin hrehawm an tuarthîn a ni.

Nang erawh chu engkimah fîmkhur la, hrehawm tuar la, i rawngbâwlna kha hlen rawh (II Tim 4:5).

I inchhûnga lo lêng kha tunge ni a enge a nih tih aia thûkah, i thilung pindana lo lêng kha enge tih ngaihtuah la, mit châkna, hausak châkna, ropuina leh Lal\hutthlêng châkna kenga lo lêng anih chuan, chûng chu in lêngtha lo an ni tih hriain, i tân, i fate tân, Kohhran leh khawtlâng tân hnâwlin lo hnar la, chûng chu a ni Paulan tlânsan tûra Timothea a hrih kha ni (I Tim 6:11) Hêng hi tlânsan ila, Felna te, Pathian ngaihsakna te, rinna te, hmangaihna te dawhtheihna te, thuhnuairawlhna te erawh chu i um zêl ang u.

LSA HQRS 2003-2005 HRUAITUTE

President : R.Lalduhawma
Vice President : Chatuana Chinzah
Gen.Secretary : RC.Ramnunpuia
Associate G/S : Lalropuia Chinzah
Treasurer : F.Ro\huama
Fin.Secretary: Benjamin L.Vânchhawng

COUNCIL VENG YLA 2003-2004 HRUAITU TE

President : H.Lalngâkzuala
Vice President : H.Remmawia
Secretary : C.Zinghinga
Asst Secretary : C.Vânllluaia
Fin.Secretary: C.Z.Thanliana
Treasurer : C.Sangliana
Property Secy : Jacob H.Lalrindika
Adviser : T.Hrângchunga
C.Sangvunga
RL.Liangtlunga
T.Lenghre

BUILDING SUB-COMMITTEE

1. H.Zothangliana - Chairman
2. Lalnunsema - Secretary
3. Vanlalvuana - Treasurer
4. MC.Lal\hazuala - Member
5. VL.Hruaizêla Khiangte BDO- Member
6. F.Vanlungnunga - Member
7. S.Zothansanga - Member

KUM PUAN SUB-COMMITTEE MEMBER

Kum puan

'RAM LEH HNAM HUMHALH' KUM

1. K.Hre Kung : Chairman
2. L.Rochungnunga Collge Vêng : Secretary
3. V.Thangzova : OB Represent
4. C.Hrangthianga : Member
5. JC Ngurluaia : Member
6. L.Rochungnunga L-3 : Member

2003-2005 CEC MEMBER

1. Lalranpuia Hnialum

2. C.Zirngginga
3. K.Hre Kung
4. L.Rochungnunga College Vêng,
5. K.Lalringliana
6. L.Rochungnunga Lawngtlai-3
7. J.C.Ngurluaia
8. V.Hramvunga
9. MC.Lalrokhûma
10. C.Lâwmsângzuala
11. F.Lalsângkima Office Secretary.

SAIKAH 'U' YLA BRANCH HRUAITUTE

President : Pu K.Ramdingngheta
Vice President : Pu C.Lalthlana
Secretary : Tv.K.Vanlalmangaihzualla
Assistant Secretary : Tv.Lalramsanga
Treasurer : Tv.B.Lalsawiluaia
Fin.Secretary : Pu Joseph Thangchungnunga

NGHALIMLUI BRANCH HRUAITUTE

President : Ramajoy
Vice President : Laithake
Secretary : A.Lalbuaitsaiha
Assistant Secretary : Kornojoy
Finance Secretary : Ramthanga
Treasurer : Phuidarai

DILTLANG BRANCH HRUAITU THAR.

President : Pu Lalnunzuala
Vice President : Pu LT.Khuma
Secretary : Pu Zonuntluanga
Asst.Secretary : Pu VL.Lura
Fin.Secretary : Pu N.Rokunga
Treasurer : Pu Bn.Thangpuia.